

ZAKLJUČAK

Metričke karakteristike lobanja u jednoj nekropoli moguće je prikazati na više načina: izračunavanjem prosečnih vrednosti kranijalnih mera i indeksa, svrstavanjem u grupe koje je utvrdila konvencionalna antropološka klasifikacija prema vrednosti svakog pojedinačnog kranijalnog indeksa, izračunavanjem korelacije između pojedinih indeksa, određivanjem individualnih rastojanja svake lobanje u odnosu na neke primarne lobanjske mere (konstruisanje dendrograma). Ispitivanje apsolutnih dimenzija lobanje bez dovođenja u njihovu međusobnu vezu bitno umanjuje mogućnost da se donesu zaključci o morfologiji lobanje u celini i pojedinih njenih delova. Prosečne vrednosti kranijalnih indeksa, opet, ne pružaju sliku o individualnoj varijabilnosti unutar ispitivane grupe. Tako većina ovih postupaka ne daje celovitu sliku o zastupljenim tipovima lobanja.

U materijalu koji smo ispitivali pokušali smo da utvrdimo korelaciju između pojedinih indeksa na svakom ispitivanom skeletu i formiramo tipove lobanja koje se odlikuju sličnim karakteristikama. Tako smo u Žiči, koja je sadržavala bolje očuvan skeletni materijal izdvojili deo tipološke različite grupe.

Prvu grupu od devet skeleta (pet muškog i četiri ženskog pola) karakterišu duge (doliho-krane i mezokrane na granici ka dolihokranim) i visoke (hipsi ili ortokrane i akrokrane) lobanje. U slučajevima kada je visceralni deo bio očuvan, lobanje su se odlikovale srednje širokim ili uskim licem (mezo i euriprozopi), širokim čelom (eurimetopi), visokim orbitama (hipsikonhi) i uskom ili srednje širokom donjom vilicom (lepto i mezomandibularni).

Drugom tipu pripada 20 skeleta (18 muškog i dva ženska pola) sa kratkim (brahikrani ili mezokrani na granici ka brahikranim) i visokim ili srednje visokim lobanjama. Kod lobanja sa sačuvanim visceralnim delom, moglo se konstatovati srednje široko čelo, usko lice, srednje ili visoke orbite, srednje širok nos i srednje široko ili široko nepce.